

1804

JOSEPHUS MARTONFI

DE CSIK-MINDSZENT, DEI, ET APOSTOLICAE SEDIS
GRATIA EPISCOPUS TRANSILVANIAE, S. C. R. APOSTO-
LICAE MAJESTATIS STATUS, ET EXCELSI REGII GUBER-
NII CONSILIARIUS UTROBIQUE ACTUALIS INTIMUS.

Venerabili Clero Dioeceseos suae tam Seculari, quam Regulari salu-
tem a Domino sempiternam.

Uum Vobis, *Venerabiles Fratres, et Dilecti in Christo Filii*, anno
superiore quaestiones de casibus reservatis resolvendas propo-
neremus, illa simul intentione fuimus, ut ea occasione statu-
ta quaedam de administrando Poenitentiae Sacramento, re ad salutem animarum
gravissimi momenti, Vobis praescriberemus, quibus de legum Ecclesiasticarum,
in hoc genere editarum, uti et Statutorum a Decepsoribus Nostri conditorum
ad praesentia rerum, et temporum adjuncta adplicatione voluntatem Nostram
declararemus. Quo in proposito etsi tam rei ipsius diuturna discussione, quam
diversissimis, gravissimisque negotiis diutius, quam optassemus, retardati fueri-
mus; non existimamus tamen curae animarum, divinitus nobis concreditarum, hac
in parte nos defuisse, cum tam Decreto Nostro dd-^o 8. Decembr. Anni 1800,
quam subinde omnibus ad nos recurrentibus seu scripto, seu viva voce indi-
caverimus, quid cuique communicare de potestate nostra velimus. Jam vero
urgente tempore, ac rebus utcunque paratis, aperiendum hoc Edicto, et com-
pendio Vobis exhibendum censuimus, quid de iis, quae proposueramus, senti-
endum, observandumque judicemus, prolixis dissertationibus, et citationibus
Vos non moraturi, abunde alioquin per vos ipsos exhaustis.

Itaque auditis jam suffragiis Vestris, iisque per Venerabiles Fratres No-
stros Canonicos, totumque Consistorium Nostrum ad trutinam vocatis, sequen-
tia de quaestionibus illis, et quae cum iis connexa sunt, decernimus.

1.) Jus atrociora quaedam delicta a communium Curionum, aliorumque
Confessariorum iudicio eximendi, talesque peccatores in ordine ad veniam im-
petrandam, eorum subditos non esse, declarandi, atque adeo novos etiam casus
seu in Synodo Dioecesana, seu extra eam reservandi quemadmodum Divinae,
humanaeque leges Nobis tribuunt, ita recte a nemine in dubium vocatum est.
Hujus potestatis Nostrae conscii mox ab aditu regiminis Nostri proposueramus,
graviora quaedam, et in publicam potissimum perniciem vergentia crimina, prae-
ter usitatos casus reservatos, Nobis, et iis duntaxat, quibus diserte a Nobis
haec potestas fieret, reservare: eum scilicet ex hac reservatione fructum speran-
tes, quem Sancta Universalis Ecclesia semper intendit. Verum diligentiore ho-
minum, et morum investigatione instituta, haustaque rerum pleniore notitia, ipso
usu comperimus, veterem Ecclesiae disciplinam et temporum vitio, et externa
vi adeo enervatam esse, ut non multi jam vel dedecoris, vel poenae, etiam
posthu-

§

posthu-

1273 215
Administratori Nagy Halmagyienfi.

posthumae, horrore a negligenda Sacramentorum Poenitentiae, et Eucharistiae, ipso adeo tempore Paschali, frequentatione deterreantur. Quibus si plures difficultates impetrandae absolutionis, objiciantur, malunt peccatis omni vita inforlescere, quam difficiliora iis remedia quaerere: qui tamen occasione oblata a prudente, pioque Confessario ad veram poenitentiam, et vitae emendationem perducere poterant. Consultius igitur existimavimus, non augere difficultates impetrandae absolutionis, dum se peccatores rite dispositi ad poenitentiam offerunt, non tamen relaxata reservationis disciplina, quod e sequentibus uberius perspicietis. Facile autem ipsi Vobiscum statuetis, quanta peritia, prudentiaque temperata severitas Judici, Medico, et Magistro animarum necessaria sit, qui plura, et graviora crimina tribunali suo subjecta habebit, ne reos una secum in aeternam damnationem trahat; quantamve grave adeo munus vitae propriae Sanctimoniam requirat, ne coecus coeco ducatum praebeat, Divini luminis, sine quo munus hoc administrari nequit, aditum propria morum pravitate ex animo suo excludens.

2.) Alia erat ratio quaestionis, multum in utramque partem per Vos disputatae, an integrum sit Praelato in sua Dioecesi reservationem casus alicujus, in Synodo Provinciali definitam abrogare? Quae quidem quaestio universe, positus omnibus ad vim obligantem Synodi Provincialis requisitis, et stante usu ejusmodi Synodorum, rectius negative resolvitur, cum id genus abrogationis intentio moram, et deliberationem patiat, atque ad proximam Synodum Provinciale referri possit: editis praesertim ea de re etiam declarationibus Pontificiis. At quatenus Nos in argumento versamur casuum in Synodo Provinciali Tyrnavienfi Anni 1611 reservatorum, et perpetuo usu in hac Dioecesi retentorum, multa contra vim Synodi illius in Transilvanos extensam, multa ex abrogata celebratione Synodorum adferri possunt pro tuendo jure nostro casuum illorum, aut aliquorum ex iis reservationem abrogandi: multum denique ponderis addit ipsius Pazmanni exemplum, Synodo quidem Provinciali anni 1611 subscribentis; in sua tamen Synodo Dioecesana anni 1629 alios casus reservantis. Ceterum ut haec integro ante Benedictum XIV. Seculo accidere, ita Nos et summi hujus Pontificis auctoritate, et longaevis usus, uniformitatisque reverentia, exemplo denique, et consilio quorundam Fratrum Nostrorum Co-Episcoporum ducti, casus illos anni 1611 in Directorio nostro intactos reliquimus; patente nobis alioquin facili ad Sedem Apostolicam, si necesse foret, recursu, dum pro Sacrorum liminum visitatione de statu Ecclesiae Nostrae ad summum Pontificem referimus. Accedit, quod omnium judicio, et ex rei natura, in Nostra potestate situm sit, casus eos explicare, ac ad nostra rerum, et temporum adjuncta adplicare.

3.) De hac explicatione, et adplicatione e diversis, quae suggestistis, consiliis eligimus illud, quod de sententia VV. Fratrum Nostrorum Canonicorum, et totius Consistorii nostri promptissimum judicamus, ut videlicet interim ea explanatione casuum horum uti possitis, quam V. Frater noster, modernus Capituli Ecclesiae nostrae Cathedralis Praepositus Major in opere suo *de Charitate initiali*, in adnotationibus ad Caput X. pag. 422, seqq. digessit. Quibus ad casum nonnum addimus: *Veneficorum* nomine etiam eos intelligendos esse, qui sine ulla arte magica toxicum aliis porrigunt, quo saepe conjuges, heri, aliive inadvertentes aut vita privantur (quod alioquin homicidium est) aut membris capti perpetuae calamitati objiciuntur. Addimus praeterea, magicis artibus de-

ditos

ditos non solos illos accipiendos, qui e pacto cum malo daemone, ejusque auxilio mira supra notas naturae vires exercerent. Tales enim vix unquam ad tribunal conscientiae coram Vobis comparebunt. Sed eos praecipue hic fumendos, qui talia adtentant, et atra bile, vehementi phantasia, metu, spe, odio, aliisque inconditis motibus acti mira, et scelesti se agere, patique vel optant, vel somniant: eos item, qui puris non raro physicis, et in potestate humana fitis utuntur causis ad certos fines, ceu herbis ad medicamenta, aliisque similibus; se tamen ipsi arte supra naturam, praestigiisque uti falso sibi persuadent, et superstitiosos in operibus alias pure naturalibus adhibent ritus. Atque ex his colligitur, quanta cura, atque sollicitudine populus dedocendus sit errores hujus generis, quanto item studio, quanta solertia ipsis animarum Pastoribus opera adhibenda sit, ne ipsimet in vera Philosophia, in viribus naturae physicis, chemicis, et mechanicis rudes sint, et multiplicem magiam naturalem sine intentione superstitiosa exercitam, eamque utilem pariter, ac oblectantem, magiam illicitam esse putent, certi enimvero, plurimos, maximosque errores hac in re ab hominibus, Pastoribus, Judicibus a philosophis commissos esse.

4) Quid agat Sacerdos, qui sine facultate a reservatis poenitentes extra articulum mortis absolvit? quaestio haec a maxima Cleri parte rite resoluta est. Talem videlicet Confessarium nihil agere, id est, non absolvere valide: imo male agere, graviter peccare, ac excommunicationem incurrere, si sciens, vel ex ignorantia juris crassa, aut adfectata absolvat. Etsi autem e Clementina *Ima de Privileg.* excommunicatio haec in solos Regulares lata esse videatur, e Declaratione tamen *S. Congregationis, negotiis Episcoporum, et Regularium praeposita*, a Clementae VIII, Paulo V, et Urbano VIII. confirmata patet, hanc poenam in omnes Sacerdotes extensam esse. Porro ignorantia reservationis in confitente non liberat eum a reservatione; in Confessario autem (si aliquando invincibilis ignorantia in eo possibilis esset) eum a solo peccato, et excommunicatione immunem, non vero actum ejus absolutionis validum redderet. Insuper clarum est, Confessarium Epikia uti non posse in actu absolutionis a casu reservato, nec judicium probi Sacerdotis, aut praesumpti, aestimati cujuscunque Judicis, periculum scandali, desperationis hic suffragari: absentem autem a peccato nulla ratione absolvi posse, neque praesentem *indirecte* a reservatis. Quam indirectam absolutionem a reservatis licet aliqui e mente S. Antonini, et S. Caroli Borromaei tueantur, post Concilium tamen Tridentinum opinio illa S. Antonini nusquam locum habet, et S. Carolus doctrinam illam in actis Ecclesiae Mediolanensis repertam, in proprio suo opere, *Instructione Pastorum*, Parte II, Capite X. totam ad mentem Concilii Tridentini conformat. Neque nos igitur in Dioecesi nostra per indirectam ejusmodi absolutionem laxandae morum disciplinae viam pandi, sed sanctioni Tridentinae ad literam inhaereri volumus. Fuisse Praelati, qui casus reservatos ex ambone quovis anno publicari, aut confessionalibus adfigi pro poenitentium directione curarent. Nos vero morem hunc ob causas facile cuivis occurrentes in moderno hujatis disciplinae statu adhiberi, nolumus.

5.) Quemadmodum autem haec legum severitas ad morum, et disciplinae Ecclesiasticae integritatem sartam, tectamque conservandam tendit, ita ex adverso providendum nobis est, ne, ut principio statim innuebamus, multum immutato rerum, et animorum statu, in aeternae damnationis periculo quosdam relinquamus, quos nonnulla, eaque legitima indulgentia eripere inde possumus.

Itaque facultatem a peccatis, nobis reservatis, absolvendi omnibus iis, quibus hucusque scripto, vel viva voce impertiti sumus, confirmamus. Univerſe autem eam tribuimus omnibus Archidiaconis actualibus, et Vice-Archidiaconis, vacantem Archidiaconatum adminiſtrantibus; ita quidem, ut hi Archidiaconi, et Vice-Archidiaconi facultatem illam toto tempore Confeſſionis Paſchalis, et ſolemniſibus quibusdam diebus, ubi magnus populi confluxus eſt, omnibus Sacerdotibus Diſtrictus ſui, quos in Domino idoneos judicaverint, non ſolum de caſu in caſum, ſed pro quovis caſu ſubdelegare poſſint, alias autem de caſu duntaxat in caſum. Regularibus per nos, aut Deceſſores noſtros adprobatis eam in hoc genere facimus gratiam, ut Provinciarum Praeſides, et Domiciliorum Superiores, donec his muniis praefunt, non ſolum ipſi hac poteſtate uti, ſed etiam ſubjectis ſibi Sacerdotibus, quos in Domino idoneos cenſuerint, eam tempore Confeſſionis Paſchalis, et ſolemniſibus cum magno populi confluxu diebus pro quocunq; caſu ſubdelegare valeant, alias autem de caſu in caſum. Eandem absolvendi poteſtatem largimur S. Theologiae Lectoribus tam actualibus, quam emeritis, ſine facultate tamen ſubdelegandi, niſi Superiorum munere fungantur. Unum praeterea excipimus caſum, qui attentionem noſtram praecipuae mereri viſus eſt. Dum videlicet pro laudabili (atque utinam ubique obſervando) more nupturientes ad Parochiam alterius partis (plerumque Sponſae) pro contrahendo Matrimonio conveniunt, iisque ibi Sacra Exomoleſi, ac Synaxi reſectis poſt Miſſarum ſolemnia nuptiis benedicuntur. Quo tempore ſi contingat a Sponſo, aut Sponſa caſum reſervatum ad tribunal poenitentiae adferri, nullo alio Sacerdote, quam copulante, praefente, eoq; facultate a reſervatis absolvi deſtituto, non ſine ingenti rerum omnium confuſione, periculoque ipſa copulatio, et benedictio nuptiarum abrumpenda foret. Pro quo igitur caſu cuivis tali Sacerdoti facultatem absolvendi a reſervatis concedimus. Non minorem a nobis indulgentiam meretur caſus haereſeos externae, a quo, niſi ad forum contentioſum deductus fuiſſet, ad exemplum Deceſſoris noſtri, omnes ad gremium S. Matris Eccleſiae redeuntibus facultatem damus cuivis Sacerdoti, a nobis aut Deceſſoribus noſtris adprobato, qui tam felix fuerit, ut verum convertitam habeat: imo in prima talium Sacramentali Confeſſione licitum ſit cuivis Sacerdoti, ut diximus, adprobato ab omnibus etiam aliis caſibus, tam nobis, quam Sedi Apoſtolicae reſervatis poenitentem abſolvere. Et Papalium quidem caſuum etiam aliis occaſionibus eandem prorsus e delegatione Sedis Apoſtolicae haberi volumus rationem, quam de Dioceſanis ſuperius declaravimus, etiamſi adnexam habeant excommunicationis cenſuram, niſi haec ad forum externum deducta fuiſſet.

6) Sed et in aliis quibusdam facultatibus elargiendis indulgentiam noſtram poſcunt et vaſtitas Dioceſeos, magnaue locorum, et Sacrorum Curionum inter ſe diſtantia, et paucitas operariorum; denique etiam exempla Deceſſorum noſtrorum. Itaque facultatem reſtituendi jus petendi debiti conjugalis in ſolo Sacro tribunali, item fidelibus in extremo agone luctantibus Authoritate Apoſtolica nobis conceſſa, tam de die, quam noctu e formula per Benedictum XIV. adprobata cum indulgentiis plenariis benedicendi omnibus Sacerdotibus rite adprobatis concedimus. Archidiaconis praeterea, et fungentibus Vice-Archidiaconis facultatem tenendi, et legendi libros prohibitos ad effectum errores confutandi, benedicendi paramenta et vaſa Sacra, non tamen Pontificalia, neque ea vaſa, et paramenta, in quibus unctio intercedit, poteſtatem delegamus, cum facultate eam etiam aliis in caſu urgente communicandi. Non minus indulgemus

mus iisdem, sine facultate tamen subdelegandi, ut commutare possint privatorum vota simplicia in alia pietatis opera, exceptis votis castitatis, et religionis, aliisque tam votis, quam juramenti promissoriis in favorem tertii factis, et ab eo acceptatis, vel etiam in favorem Ecclesiarum emissis; idque semper fiat extra Confessionem; volentes, in singulis casibus datae dispensationis ipsum votum, commutationis modum, et rationem ad nos perscribi. Addimus Archidiaconis, et fungentibus Vice-Archidiaconis potestatem dispensandi cum nupturientibus in diversitate religionis, et tempore vetito, dum rationabilis urget causa; non tamen in denuntiationibus, neque adnexa huic potestati facultate subdelegandi: volumus autem dispensationes has scripto exarari, ac in matricula Ecclesiae, ubi copulatio peragitur, conservari. Denique Archidiaconorum erit, quum Sacrum Curionem aliquem in Districtu mori contigerit, interim etiam, donec ad nos de hoc referatur, Administratorem cum jurisdictione Parochiali constituere.

7.) Ampla hac facultatum communicatione limites alias de jure statuti in regula non extenduntur quidem, ut scilicet cuivis Curioni in subjectos sibi duntaxat fideles, Regularibus autem in suis solum Ecclesiis, aut in locis, in quibus Domicilia habent, ea, quae concessimus, liceant. Verum adjuncta Dioeceseos Nostrae, et Operariorum paucitas, hic quoque indulgentiam Nostram poscunt. Quare omnibus Sacerdotibus tam Secularibus, quam Regularibus, per Nos, aut Decessores nostros adprobatis in nostra Dioecesi eam facimus gratiam, ut in casu rationabilis alicujus necessitatis etiam fideles alienae Parochiae exaudire possint, re tamen prius proprio confitentis Parocho, si commode fieri potest, ~~secus post auditam confessionem~~ seu in persona, seu per literas insinuata. Cujus tamen insinuationis necessitas ipso facto cessat, quum devotionis, et indulgentiarum gratia ad locum, ubi frequens confluit populus, ipso Parocho sciente, et volente peregrini etiam Sacerdotes conveniunt: cessat item in locis, ubi Regulares Domicilia habentes, et nobis, ac Parochis minime invitis confessiones fidelium communiter excipere, moribundisque adfistere solent. Quam adfidentiam quidem etsi liberam eis esse velimus, cupimus tamen, ut postquam Sacrum Viaticum, extremamque unctionem infirmis ministraverint, id ipsum Parocho loci semper insinuent. Postremo optamus quidem enixe, ut Sacramentorum Paschali perceptio a quovis Fidelium in propria Ecclesia Parochiali peragatur, quod stricti alias Juris esset. Verum cum non ignoremus, persaepe multum interesse, ut Fidelibus non apud solos proprios Parochos conscientiae suae vulnera detegere liceat, non prohibemus, ne Sacramenta illa absque praevia insinuatione per Sacerdotes etiam non proprios ministrarentur; volumus tamen, ut testem horum schedulam tales Sacerdotes confitentibus tradant cum inculcata obligatione, illam proprio Parocho praesentandi. Ex hoc numero Sacerdotum non priorum, talibus favoribus instructorum, neque Presbyteros Graeci ritus, Ecclesiae Nostrae vere unitos, scientiis excultos, et per suum Episcopum adprobatos, eximimus, a quibus in necessitate Fideles nostros sacra Exomologesi expiari sinimus. Volumus tamen, ut Parochi, et Administratores Nostrae, qui in loco, aut in vicinia talium adjutorio interdum utuntur, casus nobis reservatos iisdem notos reddant, cum fraterna requisitione; ut nostra de iisdem sancita quoad fideles Latini ritus observare velint, ne hos sine fructu absolutionis apud eos se sistere contingat. Iisdem probe ceteroquin constat, Sacram Synaxim e legibus rituum ab Ecclesia probatis utrobique proprio ritu sui solum ritus Fidelibus administrari posse.

8) Tantis rebus gerendis, cum salute animarum tantopere connexis, et tam fevero olim examini coram tribunali Divino subjiciendis, quanta, et quam expedita doctrina, et prudentia necessaria sit, innuimus jam, et facile ipsimet perspicitis. Quapropter Magni Decessoris Nostri jussu omnes beneficium adepti, aut illud, vel Domicilium Regulare mutant, novo examini, Capellani autem annuo subjiciebantur. Quod Institutum etsi salutare, tantis tamen difficultatibus involutum videmus, ut per se in desuetudinem abiisse non miremur. Nolumus tamen a necessario rigore in re tanti momenti recedere, et ad curam animarum nullum adplicari sinimus, nisi terminatis omnibus, quae maxime requiruntur, studiis, examine per Consistorium Nostrum, vel per alios a nobis delegatos probatum, et adprobatum. Regulares etiam Parochiarum Administratores nostro duntaxat cum indultu constitui, mutarique volumus. Eam quoque adhibere solemus cautelam, ut quibus in examine aliquid adhuc deesse videtur, ad novum examen post annum subeundum dirigantur. Illud autem impense Archidiaconi commendamus, atque etiam districte praecipimus, ut subjectorum sibi Parochorum, Administratorum, et Capellanorum industriae, studiis, et doctrinae in explanando verbo Divino, administrandisque Sacris functionibus sollicite attendant, eos occasione visitationis pro re nata pertentent: si quos socordes, dissolutos, et in praedictis errantes compererint; eos officii sui admoneant, admonitione frustra adhibita, ad nos deferant, ad Seminarium, aut Monasterium recolendorum studiorum, et vitae spiritualis praeceptorum causa relegandos.

9. Adhibemus et alia admicula fervorem factorum studiorum in Clero excitandi. Nam et puncta pro visitatione Canonica per nos proponi solita quandam doctrinae maxime necessariae anacephaleosin continent, et annuas de quaestionibus Theologiae, morum, et SS. Canonum Conferentias juxta aliud Decretum nostrum dd^o 12. Januarii 1801. adcurate celebrari volumus, de quibus denuo inculcamus voluntatem Nostram, ut omnes omnino jurisdictione Spirituali gaudentes, aut ad eam se parantes propositarum quaestionum resolutiones ipsi scripto exhibeant, in conferentiis discutiendas. A scribendarum resolutionum obligatione eximimus eos duntaxat, qui senio, oculorumque, ac manuum defectu rationabiliter excusari possunt, de quibus Archidiaconi in relatione sua ad Consistorium mentionem facient. Tales nihilominus conferentiis interesse, ac sensa sua depromere jubemus. Regulares quoque Parochiarum Administratores, et Capellanos eadem obligatione teneri declaramus: imo omnes etiam in Domiciliis degentes Sacerdotes, jurisdictione gaudentes, aut ad eam se praeparantes: Conferentiis tamen sufficiet unum nomine Monasterii interesse, qui scriptas reliquorum quoque resolutiones adferat. E concertatione deinde Conferentiarum Archidiaconi ipsimet e majore, ac saniore suffragiorum parte opinionem Districtus formabunt, proprioque scripto, cum omnium lucubrationibus ad Consistorium nostrum referent. Excusationem eorum, qui praetextu curae animarum ad Conferentias haud comparent, interim in negotiis temporalibus alio saepe, ac ad ipsas mundinas, divagantur, minime acceptamus, nisi Conferentiarum plane tempore justis omnino coram Deo causis domi retinerentur, quod scripto ad Archidiaconum referre deberent. Universe de absentia, in qua non paucos committi excessus videmus, sequentia sancimus, gravissima sub animadversione, quam leges ipsae de residentia personali dictant, observanda: ut nempe nemo Parochorum, et Administratorum extra fines Parochiae

tem certos pro concursu terminos defigimus, etiam si nullum tunc vacet beneficium, ne incidente vacantia, si tum primum concursus indiceretur, beneficium diu nimis vacare contingat, sed illa publicata illico se pro ea quisque nobis insinuare possit. Nemo autem sibi blandiatur, sine ullo concursu se ad ampliora beneficia pervenire posse, dummodo certos in cura animarum exigat annos, qui eum ab obligatione concursus eximant. Pro his enim eas habemus condiciones praescriptas, ut eas haud facile pereos implendas confidamus, qui florentioris aetatis annos absque singulari solertia, et solertiae speciminibus exegerint. Quare sibi tales tribuant, si nullo jure petendi aliquid frui possint, sed pro arbitrio Nostro, suisque meritis tractandi sint.

11.) Talium praecipue causa fit, ut multi sine investitura curae animarum adplicari debeant, de quibus nonnulli scrupulis aliquando angebantur, an fructus beneficii taliter possessi faciant suos, non emissa professione fidei, nec nuncupato jurejurando, ut in solenni Parochorum institutione fieri solet. Quae de re declaramus in his rerum nostrarum angustiis legitime eos fructibus, quos percipiunt, frui posse, ac ut digne fruantur, a se ipsis pendere: fidei, quam dum initiarentur, identidem professi sunt; tenendae, ac tuendae, rerum item Ecclesiae conservandarum, et protegendarum obligatione alioquin naturali eos teneri. Ceterum ut certum hac etiam in re ordinem teneamus, praecipimus, ut omnes Presbyteri tam Seculares, quam Regulares, dum ad curam animarum sine investitura disponuntur, si praesentes id facere commode nequeant, per literas illico se concernenti Archidiacono insinuent, eique professionem fidei a se scriptam, et subscriptam submittant. Si quis hoc negligeret, Archidiaconi erit, eum

8) Tantis rebus gerendis, cum salute animarum tantopere connexis, et
tam fevero olim examini coram tribunali Divino subjiciendis, quanta, et quam
expedita doctrina, et prudentia necessaria sit, innuimus jam, et facile ipsimet
perspiciatis. Quapropter Magni Decessoris Nostri jussu omnes beneficium ade-
pti, aut illud, vel Domicilium Regulare mutantes, novo examini, Capellani au-
tem annuo subjiciebantur. Quod Institutum etsi salutare, tantis tamen diffi-
cultatibus involutum videmus, ut per se in desuetudinem abiisse non mire-
mur. Nolumus tamen a necessario rigore in re tanti momenti recedere, et ad
curam animarum nullum adplicari sinimus, nisi terminatis omnibus, quae ma-
xime requiruntur, studiis, examine per Consistorium Nostrium, vel per alios a
nobis delegatos probatum, et adprobatum. Regulares etiam Parochiarum Ad-
ministratores nostro duntaxat cum indultu constitui, mutarique volumus. Eam-
quoque adhibere solemus cautelam, ut quibus in examine aliquid adhuc dees-
se videtur, ad novum examen post annum subeundum dirigantur. Illud autem
impense Archidiaconis commendamus, atque etiam districte praecipimus, ut
subjectorum sibi Parochorum, Administratorum, et Capellanorum industriae, stu-
diis, et doctrinae in explanando verbo Divino, administrandisque Sacris fun-
ctionibus sollicitate attendant, eos occasione visitationis pro re nata pertentent:
si quos socordes, dissolutos, et in praedictis errantes compererint; eos officii
fui admoneant, admonitione frustra adhibita, ad nos deferant, ad Seminarium,
aut Monasterium recolendorum studiorum, et vitae spiritualis praeceptorum
causa relegandos.

9. Adhibemus et alia admiracula fervorem sacrorum studiorum in Clero
Christianam exponent, de ea deinde in tempore uberiores Catecheses tractatum.
Nolumus vanam illam audire excusationem: *non comparent*, ne cum rubore ob-
jicere cogamur, apud A catholicos diligentissime haec omnia tractari, ultroque
ad Scholas, et Catecheses teneram aetatem comparere; atque adeo solis Pasto-
ribus, et magistris apud nos adscribendum esse, quid quid mali e ruditate po-
puli proficiscitur. Interim meliora sperantes Divinam Nostri, Vestrisque cona-
tibus de coelis opem deprecamur, paternamque Nostram benedictionem Vobis
omnibus impertimur.

Datum Claudiopoli, die decima-quinta Novembris, Anno Domini
Millesimo Octingentesimo-quarto.

Josephus Episcopus

1804

*Ad mandatum Reverendissimi Ordinarii,
Daniel Santfalig Secretarius.*